

ski kmet je preponosen, presamosveten, da bi se dal od meščana okoli prsta oviti. Tirolski kmetje poznajo svojo moč, kajti v vseh bojih, ki so jih imeli, se za meščane niti zmenili niso, kmetje sami so se vzdignili, in tudi njih vojskovodje, kakor Andrej Hofer, Speckbacher, Haspinger, Wintersteller in drugi, so bili kmetje, duhovniki, krčmarji, ljudje iz prostega naroda. Pomagali so jim tudi meščanje, pa ne kot kolovodje, ampak kot pritkljeji. Zato Tirolski kmet nima nič rešpeka pred meščanom, nasprotno se iz njega norčuje, in poje:

„Wir Oberländer, felsenfest,
Als wie die Ferner gfrora,
Und seh'n wir so an Stadtlsherrn,
So nehmar'n bei die ohra“

(po slovenski: mi gorenci, trdi ko skale, in zmrznjeni ko ledene gore, če vidimo kakega škrica, primemo ga za ušesa.)

Jasno je po tem takem, da si liberalni meščani niti ne upajo, ponujati kmetom svojih kandidatov. Le en stan je, ki ga Tirolski kmet poslušaja in uboga, namreč duhovnike. Razume se, da vpijejo liberalci mnogo o neumnosti in zaslepljenosti kmečkega ljudstva, pa jaz mislim, da noben narod ni tako neumen, da bi ne vedel, kje ga čevelj tišči, in da bi ne znal razločiti prijatelja od neprijatelja. Masa vsacega ljudstva, ki ne razume vseh političnih zmešnjav, je vendar obdarovana z nekim prirodnim nagonom (instinktom), kateri se nikoli ne moti, da zna ločiti pravo od nepravega.

Prišel sem enkrat v Ljubljansko okolico, in prašam dobrega znanca, kako je to, da ljudstvo, čeravno politično tako malo izobraženo, je vendar tako narodno? On mi odgovori: „Res, da skoraj nič ne vedó o politiki, pa vódo od krvi vendar znajo razločiti.“ Jaz sem bil z odgovorom popolnoma zadovoljen.

Pri tej priložnosti moram omeniti, da Tirolsko ljudstvo nikakor ni neumno, in tistih kretinov, ki se najdejo po nemškem Koroškem in Štajarskem, tukaj ni videti. Slišal sem vedno mnogo govoriti o pobožnosti Tirolcev; in prepričal sem se sedaj, da je res. Vse polno je po deželi samostanov in cerkvá; kapelic, križev pa že celó vse mrgolí. Celó liberalci so primorani hoditi ob nedeljah k maši, in o veliki noči k spovedi, če nočejo, da se za njimi s prstom kaže.

Toda tudi ni vse zlato, kar se sveti, in mnogokrat je pobožnost le zunajna in formalna „zavolj ljudi“. Vkljubo vsej pobožnosti se znajo med sabo dobro oplahitati (oslepariti). Sploh sem našel med Tirolci mnogo nagnjenosti do goljufije. Nikoli nisem videl Tirolcev kvartati, da bi ne bil eden ali drugi, ali vsi, malo goljufali. — Tirolci niso odkritosrčni ljudje; niti med sabo si ne zaupajo, toliko manj tujcu. Sploh tujcev ne marajo. Tako so izključljivi in samozasebni, da smatrajo še tacega za tujca, ki pride iz druge doline. Ta ekskluzivnost je kriva njih nezaslišane geografične nevednosti. Kmetom bi se ne čudil, pa da celó iz omikanih ljudi, uradnikov, advokatov itd. nobeden nič ni vedel o Avstrijski geografiji, temu sem se zares čudil. Niso vedeli niti za Ljubljano, niti za Kranjsko. „Lai-bach“ in „Villach“ so zmerom zamenjali, ravno tako „Kärnten“ in „Krain“.

Drugače jim nisem mogel dopovedati, kje sem domá, ko tako, da sem rekel: „an der kroatischen Grenze.“ Pa potem je bila zopet zmešnjava, eni so me imeli za Hrvata, drugi za Ogra. Iz vseh izhodnih dežel jim je bila samo Ogerska znana. Ko sem hodil v svoji sokolski surki, se jej niso mogli načuditi, eni so se smejali, drugi pa so rekli, da lepo stoji. Opazil sem pa na svojo veliko žalost, da je že korupcija našla pot med ta čvrsti narod. Nikjer nisem našel prave ljubezni med

mladimi ljudmi, tiste idealne ljubezni, ki prebiva v sredi srca, kakor pojó slovenski fantje:

Ravno v sredi moj'ga srca
Ena rožica cveti —

našel sem le spolske gone brez vsacega idealnega okvira. Mogoče, da se motim, in da se zna ljubezen na Tirolskem bolje skrivati, kakor drugod, ker Tirolec je zaprt, in ne nosi srca na jeziku. Pa da bi se srčni čut niti v podobi pesmice ne upal na dan, tega ne verjamem. Kakor za ljubezen ne, tako tudi za prijateljstvo nisem našel odkritih src; povsodi le tista nezaupnost in samosebnost! Človek, ki je bral in občudoval polnosrčnost takih junakov, kakor Hofer in Speckbacher, mora ali misliti, da se je ljudstvo od Hoferja sem mnogo pokvarilo, ali pa, da srčnost tega naroda spi, in se le ob burnih časih zbudi. Tudi o hrabrosti sedanjih Tirolcev nimam prav visokih misli; Kranjci se mi veliko bolj pogumni zdijo, da o Srbih in Hrvatih ne govorim. Sploh pa mislim, da so Tirolci največe brave vedno le s tem dosegli, da so sovražnikov na svojih nepristopnih gorah čakali, in iz zatišja streljali, ker jim služi cela dežela, kakor ena sama velika trdnjava.

(Konec prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* Črno-rumena zastava — zastava Avstrijskega cesarstva — prepovedana na Ogerskem! Tako se piše „Bohemii“ iz Budapešta. Poštar Požunski je namreč pred svojo hišo o smrti cesarja Ferdinanda razpostavil Avstrijsko zastavo, in zdaj je — če se „Bohemia“ ne laže — po ukazu Ogerskega kupčijskega ministra v sodniški preiskavi zato, da se je na Ogerskem drznil razviti Avstrijsko zastavo! Res, vsak dan nova znamenja, kamo jadramo.

* Siromaštvo na Dunaji se je prav očitno pokazalo po preiskavah stanovališč, med katerimi je razposlana ondota komisija našla 3500 tacih stanovanj, ki celó niso namenjena za prebivalstvo ljudi, ki pa vendar zaradi siromaštva morajo stanovati v njih, 205 so naši celó tacih, v katera ne pride nič zraka in nič svetlobe; 2200 je tacih, ki so mokrotna tako, da voda po stenah stoji, v 357 je nagnječenih prebivalcev toliko, da komaj dihajo itd. Taka stanovališča so naši pri 512 čevljarjih, pri 232 mizarjih, pri 128 ključarjih, pri 119 tobakarjih, pri 64 pekih, 48 gostilničarjih, pri 40 mesarjih, pri 39 krojačih in več družih.

* Tudi na Angleškem delajo p o v o d n j i po več krajih silno škodo. Naravoslovci ugibajo: od kodi letos toliko vode v podnebjí?

* V Trutenau-u na Pruskem so nekega pastirja požrle njegove lastne svinje. Pastir, 60 let star človek, je na polji, ko je pasel svinje, izgubil po krvotoku toliko krvi, da je omedlel in na tla padel. Svinje, prišedši v njegovo bližino, postale so krvilakomne, navalijo se čez pastirja in snedó ž njega vse meso do kosti.

* Žitna letina na Ruskem, Francoskem in v Ameriki ni obilna.

Zabavno berilo.

Obrazi iz domačega življenja.

„Slovenska“ rodovina.

Spisuje J. Aléšovec.

(Konec.)

S temi besedami smo — to čutimo dobro — zadeli vse ude družine. Zato je ravno prav, da priteče v tem trenutku najmanjša hči, okoli pet let stara deklica, v